

Naročnina

— za leto 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murški Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

V. LETO

Murska Sobota, 14. avgusta 1938.

ŠTEV. 33.

Češkoslovaška

Že mesece in mesece visijo nad osrčjem Evrope temni oblaki, ki neprestano groze, da se sprostijo svoje uničujoče vsebine. Do zdaj se je še vedno posrečilo, da se je za trenutek odvrnila nevarnost, a kljub mrzličnemu delu vplivnejših evropskih državnikov pa ni uspelo ugasniti vedno bolj tlečo žerjavico. V zadnjih mesecih niso bili redki dnevi, ko so poznavalci političnih razmer vskliknili: „Tako je bilo leta 1914, ko se je začelo svetovno klanje.“ Vzrok temu morečemu ozračju pa je spor med Nemčijo in Češkoslovaško, ki je obstojal že dolgo dobo, pač pa je prišel do izraza šele takrat, ko je Hitler sklenil račune z Avstrijo.

Kakor pretežna večina evropskih držav, ima tudi Češkoslovaška številne narodne manjšine. Poleg Poljakov in Madžarov so najštevilnejši Nemci, ki živijo naseljeni ob češko-nemški meji na vznožju Sudetov, vsled česar jih imenujejo sudetski Nemci. Teh Nemcev je 3.231.688. Po Hitlerjevih uspehih v zadnjih letih so se tudi ti začeli vedno bolj ozirati v Nemčijo in posledica tega je bila, da so se tudi med nemško manjšino v Češkoslovaški začele širiti hitlerjevske ideje in da so po nemških krajih vzrastle narodno-socialistične organizacije, ki so marširale po godbi iz Berlina. Njihovemu voditelju Henleinu, se je posrečilo, da je vse sudetske Nemce združil, pod narodno socialističnim praporom kakor je to želel Berlin. Ko je bila vsa organizacija izvedena in ko je nastopil ugoden trenutek po priključitvi Avstrije, se je naenkrat oglasil Henlein, ter začel z velikim naporom pripovedovati kako so Nemci na Češkoslovaškem tlačeni, kljub temu, da je vsemu svetu znano, da nikjer ne uživajo Nemci toliko pravic, toliko kulturne in gospodarske svobode, kakor jo uživajo v Češkoslovaški. Na Češkoslovaškem sme vsak državljani nemške narodnosti na isti način kakor Čehi in Slovaki, izpovedati svoje politično mnenje, izpovedati svojo narodnost.

Tudi drugod živijo Nemci v manjšinah tako v Rumuniji, Franciji, na Poljskem, Madžarskem, Nizozemskem, v Italiji, Litvi itd.

Nemška narodna manjšina v ČSR je največja, medtem ko četrtmilijonski nemški manjšini v Italiji z uradne strani sploh odrekajo manjšinski značaj. Sedaj pogledimo nekaj števil, iz katerih se zrcali življenje nemških manjšin:

Nemške manjšine v Italiji in na Madžarskem, kjer jih je skoraj 1 milijon, nimajo nobenega zastopnika v parlamentu, med tem ko ima pol milijona Nemcev v Jugoslaviji 2 poslance, 1 milijon Nemcev na Poljskem 2 senatorja, tri in četrt milijona Nemcev na Češkoslovaškem pa 70 poslancev in 36 senatorjev. Nemci imajo v ČSR 5293 šol, 1 popolno univerzo i. t. d. Na eno nemško šolo pride 106 otrok, na eno češko pa 115 otrok. V Italiji izhaja 7 nemških časopisov, ki jih pa izdajajo Italijani sami, v Jugoslaviji 18, na Poljskem 71, v ČSR pa 249. V Italiji nimajo Nemci nobene kulturne organizacije, pri nas jih je 45, v ČSR pa 2237. V nobeni drugi državi, izvzemši ČSR, nimajo nemške manjšine svojo radio postajo. Še nekaj primerov z razmerami v Nemčiji: Na eno šolo v Nemčiji pride povprečno 150 dijakov, na Češkoslovaškem pride na eno nemško šolo 102 dijakov. V Nemčiji pridejo povprečno na enega prebivalca 3 knjige, v ČSR pa pride na enega nemškega prebivalca 6 nemških knjig

Te številke so dovolj zgovorne in popolnoma ovržejo trditve o zatiranju Nemcev v češkoslovaški republiki. Oni hočejo še več: Zahtevajo lastno samoupravno pokrajino v okviru države ali z drugimi besedami: državo v državi. Na eni strani je to iz razumljivih razlogov podprla Nemčija, na drugi strani pa se tega Češkoslovaška brani. Tako je nastala med obema državama napetost, ki je dosegla svoj višek dne 21. majnika, ko so se začele premikati ob češki meji nemški polki in ko je Češkoslovaška poklicala pod orožje svoje rezerve. Po posredovanju velesil pa je napetost zopet popustila. Začela so se pogajanja med nemško manjšino in praško vlado, katerih uspeh je bil za enkrat le ta, da se je grozeča nevarnost odvrnila vedno le za nekaj dni naprej. In takšen je tudi trenuten položaj. De se pa slednjič odpravi ta nevarnost, se je Anglija odločila, da pošlje na Češkoslovaško svojega odposlanca lorda Runcimana, z nalogo, da posreduje med obema sptima taboroma. Da bi verovali v njegov uspeh, bi bilo za enkrat preuranjeno, ravno tako bi pa bilo prečrnogledno, da bi rekli, da je ves njegov trud zaman. Vsa Evropa gleda z upravičeno zaskrbljenostjo na češkoslovaški problem, od katerega rešitve je odvisen mir na svetu.

POLITIKA

Nj. Vel. kraljica Marija se je iz Rumunije, kjer je bila na pogrebu svoje matere, vrnila na Bled. Tja sta prispela iz Anglije Nj. Vis. kraljeviča Tomislav in Andrej, kjer sta se šolala. Tako je zbrana vsa kraljeva družina v Sloveniji, kjer preživlja svoje počitnice.

Bolgarski kralj Boris je ob priliki vstopa Bolgarije v Balkansko zvezo poslal Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu sledečo brzojavko: „Srečen sem ker Ti morem poslati svoje najiskrenejše čestitke ob podpisu solunskega dogovora in Ti sporočiti svoje veliko zadovoljstvo nad tem zgodovinskim dejanjem, ki zagotavlja balkanskim narodom srečno bodočnost.“ Z prav isto iskrenostjo mu je odgovoril tudi Nj. Vis. knez namestnik, ki h koncu pristavlja, da je ta modra politika jamstvo za mir in blaginjo balkanskih narodov.

Pristop Bolgarije k Balkanski zvezi je odmeval v vsej politični Evropi. Tako je Anglija čestitala Grčiji, Italijani pa so v svojih poročilih poudarjali, da pozdravljajo z zadovoljstvom vse, kar lahko pripomore k izboljšanju vzajemnih odnošajev med narodi, ker se napravlja s tem tudi korak k splošnemu evropskemu pomirjenju.

Slednjič je bilo določeno, da prispe dr. Maček v Beograd v nedeljo, dne 14. avgusta. Tako se namreč glasi poročila vodstva združene opozicije. Na potu v Beograd bosta dr. Mačka službeno spremljala podpredsednik HSS inž. Košutič in sarajevski poslanec dr. Šutej. Neslužbeno pa bo šlo z njim v Beograd še nekaj drugih zagrebških političnih voditeljev iz tabora dr. Mačka.

Z velikimi cerkvenimi in ljudskimi svečanostmi je bil pred dnevi

ustoličen novi patriarh pravoslavne cerkve dr. Gavriilo Dožič. Pri ustoličenju, ki se je izvršilo v Peči, so bili poleg kraljevega odposlanca, navzoči tudi številni ministri.

Velike spominske svečanosti so se vršile prejšnji ponedeljek po vsem Hrvaškem ob priliki desetletnice smrti Stjepana Radića. Ta dan je namreč poteklo 10 let, ko je umrl hrvaški voditelj na ranah, ki jih je 6 tednov prej dobil v narodni skupščini, ko je na njega streljal Puniša Račić.

Češkoslovaško vprašanje je ponovno stopilo v ospredje vsega političnega zanimanja in se vsi evropski časopisi pečajo s to kočljivo zadevo. Vodilni državniki izražajo, kljub trenutni napetosti, svoja mnenja, da se bo proti koncu avgusta začela mirnejša doba v srednjeevropski politiki. Prav tako pričakujejo, da bodo do takrat že vidni uspehi angleškega posredovalca lorda Runcimana. Vsa važnost tega vprašanja je najbolj razvidna iz tega, da se celo Amerika, ki je v zadnjih letih stala brezbrizno vsem evropskim političnim dogodkom ob strani, začela živo zanimati za situacijo v Evropi, posebno pa za razvoj dogodkov na Češkoslovaškem.

Na španskih bojiščih je prišlo do malega preobrata. Republikanci, ki so v zadnjem času izgubljali bitko za bitko, so nenadoma prišli v protinapad ter ustavili prodiranje generala Franca. Vse pa kaže, da je to le trenutnega značaja in da bo Francova vojska, ki je v premoči, zopet nadaljevala svoj zmagoviti pohod proti španski prestolnici.

Spor med Rusijo in Japonsko še ni poravnani in še vedno so v teku bitke ob mandžursko-ruski meji. Položaj bi lahko označili: Vojna brez vojne napovedi. Poznavalci razmer upajo, da do prave vojne med Rusijo in Japonsko ne bo prišlo in da se bo dal obmejni spor urediti na miren način.

V Ameriki so organizirali javno glasovanje kakšno stališče bi Američani zavzeli v primeru evropske vojne in s kom bi simpatizirali. 66% glasovalcev se je izreklo za Anglijo in Francijo, 30% za Nemčijo in Italijo, 31% pa je bilo nevtralnih.

Francozi so dali bolgarski vladi posojilo v višini dva milijona funtov sterlingov. Posojilo se bo obrestovalo po 5 in pol odstotka in bo vrnjeno v 4 letih.

Pri zadnjih nemirih v Palestini je bilo doslej ubitih 208 ljudi, ranjenih pa 69. Izmed ubitih je bilo 148 Arabcev, 60 pa Židov.

Novi predpisi v obmejnem plačilnem prometu

Našim državljanom, ki prebivajo v obmejnem pasu, je bilo do sedaj na podlagi odloka finančnega ministrstva z dne 5. I. 1931 odobreno, da pri vsakem prehodu meje vzamejo s seboj za svoje osebne potrebe do 200 dinarjev v našem efektivnem denarju. Posebno po priključitvi Avstrije k Nemčiji je bilo naše obmejno prebivalstvo s tem predpisom hudo oškodovano, ker je moralo menjati efektivne dinarje onstran meje po zlati vrednosti marke, torej eno marko za 18 dinarjev, medtem ko notira marka na naših borzah približno 15, srebrni drobiž pa še znatno manj. Na prošnjo obmejnega prebivalstva se je Tujsko-prometna zveza „Putnik“ v Mariboru, ki je potom svojih ekspozitur v Gornji Radgoni, Šent Ilju in Dravogradu v stalnem kontaktu z obmejnimi prebivalstvom, obrnila na finančno ministrstvo in na Narodno banko s prošnjo, da se v tozadavnem obmejnem plačilnem prometu odobri tudi izvoz protivrednosti v nemških markah. Tudi je Zveza na licu mesta prepričala delegata finančnega ministrstva o utemeljenosti spremembe dosedanjih predpisov. Ta akcija je bila uspešna ter je finančno ministrstvo v celoti ugodilo prošnji. Po novem predpisu, ki je bil izdan te dni, smejo obmejni prebivalci vzdolž bivše avstrijske meje pri vsakem prestopu meje vzeti s seboj nemške marke v srebru v protivrednosti do Din 200. Prodaja mark mora biti brezpogojno vpisana v obmejnih legitimacijah, na kateri tudi carinske oblasti potrdijo izvoz. Putnik-ove ekspoziture v Šent Ilju, Gornji Radgoni, na glavnem kolodvoru v Mariboru, v Dravogradu in na Jesenicah bodo skrbele za zadostno zalogo srebrnih mark, ki jih bodo stavile na razpolago obmejnemu prebivalstvu po najugodnejših dnevni cenah.

Drava odnesla 200 johov zemlje

Kmetovalcem v Gornji Hraščani, srez Čakovec, je Drava v zadnjih dveh letih odnesla 200 johov rodovitne zemlje. Ponovno prosijo oblast za takojšnje regulacijo reke. Kakor vidimo povzročujejo reke, radi nezadostne regulacije, povsod mnogo škode. V tem primeru je škoda tembolj občutna, ker odnešene zemlje nikdar več nebo.

440 ovc je ubila strela

V Bijelem Polju pri Sarajevu so zbežale ob zadnjem hudem neurju, 500 ovc pod neki košati hrast. Medtem je v hrast udarila strela in ubila 440 ovc. Nekatero je popolnoma raztrgala, druge pa samo ubila. Ovce so bile tam na paši in so pripadale dvema kmetoma.

Podpirajte

„Mursko Krajino“!

Kopica nesreč.

Trgovski potnik Zadravčić Božo iz Zagreba je dne 5. avgusta t. l. ob 22. uri vozil s svojim avtomobilom iz Radenc proti Murski Soboti. Seboj je imel dve gospodični. Ko je prevozil skozi Tišino, je prispel na naravno pot. Zbrzel je z avtom proti križu ob pokopališču Murski Črnci z vso brzino, nemeneč se za ovinek, ki se tam nahaja. Ko je pa avto na ovinku zavil proti Murski Soboti, se je vozilo, vsled prenegle vožnje, zvrnilo in zdrsnilo čez obcestni jarek na polje. Obe gospodični sta dobile prav hude telesne poškodbe, dočim je šofer ostal nepoškodovan. Avto se je le delno pokvaril. V kratkem razdobju je došel na mesto nesreče s svojim avtomobilom g. Kolarš Bela, glavni knjigovodja tvrtke Benko v M. Soboti. Ustavil je svoj avto in pohitel k ponesrečencem, ki so ječali na polju poleg avtomobila. S pomočjo svojega sopotnika, je obe gospodični prenesel na svoj avto in jih takoj odpeljal v bolnico. — Z ozirom na razne končljive poškodbe potnic, je takojšnji prevoz istih v bolnico dosti pripomogel k hitrejšemu zdravljenju in morda tudi odstranil gotove komplikacije, ki bi lahko nastale, ako ne bi se jim nudila hitra zdravniška pomoč. Nezgodo je zakrivil šofer s preneglo vožnjo, ki se bo moral za to zagovarjati.

Krog.

Pretekli teden je vozil po naši vasi s svojim motornim kolesom g. Ferencič, banovinski uradnik v Ljubljani. Ob tej priliki se mu je zaletel v kolo neki veliki pes tako močno, da se je motorno kolo zvrnilo pri čemer je g. Ferencič tako nesrečno padel, da si je zlomil nogo. Zdravi se v bolnici v Murski Soboti.

M. Sobota.

G. Nadai Ladislav, trgovec je pretekli teden po naključju na igrališču v Murski Soboti nesrečno padel in si zlomil levo nogo. Tudi on se zdravi v bolnici v Murski Soboti.

Roko si je zlomil.

G. inž. Hofbauer Hugo, uslužben pri občini M. Sobota, si je pred dnevi ob nekem, lahko bi rekli nepotrebnem opravku, zlomil roko.

Nezgodna g. Zupančiča.

Gospod Zupančič, tudi v M. Soboti poznani avtomobilist, ki je sedaj kot predavatelj na šoferski šoli v Mariboru, je pretekli teden vozil z svojim avtomobilom v Mariboru precej naglo. Nasproti mu je privozil avto, ki je pa zavil v neko dvorišče. Zupančič se je premalo izognil i radi tega zadel v ozadje avtomobila. Nagla vožnja je povzročila v tem slučaju tako močen sunek, da se je Zupančičev avto večkrat prevrgel in popolnoma razbil. V avtu je imel seboj dva gospoda, ki sta dobila, vsled karambola, smrtno nevarne poškodbe, dočim je Zupančič le lahko telesno poškodovan.

Vsem udeležencem mariborskega tabora.

Obveščamo vse prizadete, da bo vozil dne 14. avgusta 1938. dopolnilni vlak iz Hodoša okoli ene zjutraj in se bo ustavil na vseh postajah od Hodoša do Murske Sobotice odtodno do Ljutomera. Brez posebnega obvestila.

Razpored proslave na predvečer 20 letnice Jugoslavije v Murski Soboti

Z ozirom na priporočilo kr. banške uprave, da bi v proslavo 20 letnice Jugoslavije posamezne občine organizirale tudi manjše proslave v večjih krajih banovine, je sklenil tukajšnji krajevni odbor, da se vrši ta lokalna proslava v Murski Soboti in sicer na predvečer t. j. v soboto, dne 13. avgusta t. l. po sledečem razporedu:

1.) **Povorka.** V ta namen se zbere celokupno občinstvo Murske Sobotice in okolice pred osmo uro zvečer na Glavnem trgu. Točno ob osmi uri krene povorka iz mesta po določenih ulicah in se vrne nazaj na Glavni trg.

2.) **Stafeta z bakijami.** Sodelujejo vse telesnovzgojne in športne

organizacije v Murski Soboti. Zmagovalec prižge kres.

3) V svitu kresnega ognja slavnostni govor predsednika občine gospoda Hartnerja, nato godba, ognjemet in prosta zabava.

Z ozirom na zgodovinski pomen proslave, apeliramo na celokupno občinstvo, da se udeleži proslave v čim večjem številu.

Odhod dopolnilnega vlaka za Maribor v nedeljo ob 3.12 uri.

Meščani, razobesite zastave dne 13. in 14. avgusta!

ODBOR.

DOMA IN DRUGOD

— **Velesejem.** Jesenski velesejem bodo letos odprli v Ljubljani 1. septembra. Razstavili bodo vsakovrstne predmete, živali in produkte kakor: veterina, higijena, vzorne farme itd. Razstava koz in ovc bo 4. do 8. septembra. Zvezna razstava sivorjave govedi bo združena s plemenskim sejmom, ki bo 10. in 11. septembra. — Razstava zveze gospodinj „Naši gostje“. Naloga in delo žene v tujskem prometu in družinskem krogu. Praktična navodila. Obiskovalci velesejma bodo deležni polovične vožnje na železnicah in parobrodih.

— **Posnemanja vredno.** V okolici Bjelovara zidajo kmečke domove z dohodki prirejenih iger in tombol. Na ta način samopomoči so že sezidali mnogo kmečkih domov. Tudi pri nas bi bilo koristno to upeljati.

— **Gradbeno gibanje v Beogradu.** V naši prestolici so lani dogradili 333 novih zgradb. V prvih šestih mesecih letošnjega leta pa je bilo zgotovljenih 188 poslopij. Kot vidimo se Beograd razveseljivo širi.

— **Gozdni požar.** Na griču Toplič pri Budni je pred nekaj dnevi nastal gozdni požar in se je vsled suše razširil na 15 hektarjev gozda. Poleg velikega števila domačega prebivalstva, je prihitel gasit ogenj ves inženjski bataljon iz Tivata.

— **Divji človek prejet.** V bližini Kiseljaka v Sarajevu so orožniki prejeli človeka, ki je živel v gozdu in se je le tu in tam približeval naseljem. Bil je ves zarašen in podoben divjemu človeku. Njegove identitete še niso mogli ugotoviti.

— **Eno uro pred poroko se je vrgla pod vlak.** V občini Satmar (Rumunija) je bilo vse pripravljeno za poroko 19 letne šivilje Marije Talas. Toda, mlada nevesta se je vrgla eno uro pred poroko pod vlak, ki jo je popolnoma zdrobil. V poslovnem pismu je navedla, da si je vzela življenje zato, ker ni ljubila določenega mladoženca, ampak nekega drugega mladega fanta.

— **Krutost.** Veliko krutost je izvršil neki delavec v občini Filipești (Rumunija). Obdolžil je svojega tovariša tatvine enega zajca in ga po kratkem prepiru pretepel, zvezal k drevesu in

z žarečim železom obžgal podplate tako, da se je onesvestil. Potem ga je oblijl z vodo in mu izbil prednjo čeljust. Kasnejši so ga aretirali, težko poškodovanega pa odpeljali v bolnico.

— **Kaj je vse mogoče?** V mestu Gran ob Donavi je neka, čeravno starejša, pa vendar živahna kmetica poklicala na podstrežje svojega starrega moža in ga zašila v eno vrečo. Le tu in tam je možu nosila nekaj hrane tako, da je v kratkem času popolnoma onemogel. Slučajna hišna preiskava je odkrila to krutost. Starčka so rešili iz vreče, ga očistili in odpeljali v bolnico, nezvesto ženo so pa spravili v zapor.

Požari

Dne 6. julija t. l. je požar uničil nekemu kmetu v Čikečki vasi stanovanjsko poslopje, mnogo sena in kmečkega orodja. Škoda znaša 12.000 din.

Dne 8. julija t. l. je nastal požar v gozdu gospoda Ožvald Josipa v Ivanjševcih in upepelil za približno 6000 din. posečenih in složenih drv.

Dne 21. julija t. l. je zgorelo posestniku Kozic Petru v Peskovcih stanovanjsko in gospodarsko poslopje ter mnogo krme in orodja. Škoda 20 tisoč dinarjev.

Dne 20. julija t. l. je v Kuštanovcih postala žrtev požara stanovanjska hiša št. 100. Škoda 20.000 din.

Dne 28. julija t. l. je vsled strele nastal požar v stanovanjskem poslopiju Zrinski Aleksandra v Moščancih. Ogenj se bliskoma razširil po celem poslopiju in v trgovini, ki je last Zelko Petra. Številne gasilske čete, med tem tudi obe motorki iz Murske Sobotice, so zmogle, radi pomanjkanja vode, požar le omejiti. Skupna škoda 45.000 dinarjev.

Dne 28. julija t. l. je ravno tako udarila strela v stanovanjsko hišo g. Filisar Štefana v Brezovcih. Hiša je bila s slamo krita, radi česar jo je požar takoj objel in radi hitrega nastopa domačih gasilcev le deloma obžgal. Škoda 15.000 din.

Dne 1. avgusta t. l. je strela zagnetila požar v gospodarskem poslopiju g. Nemeč Mihaela v Domajncih, ki je uničil celo poslopje, vso krmo, snopje pripravljeno za mlatitev in mnogo gospodarskega orodja. Škoda 40 tisoč din.

Na vseh požariščih so gasilske čete nastopile in požare v glavnem omejile.

DOMAČE VESTI

— **Osebna vest.** Predsednik tukajšnjega okrožnega sodišča g. dr. Fran Žihar je nastopil s 1. avgustom svoj redni šest tedenski letni dopust. Nadomestuje ga sodnik okrožnega sodišča g. Moškon Stanko. Tudi državni tožilec g. dr. Juhart Albin je nastopil s 1. avgustom svoj letni odmor in ga zastopa njegov namestnik g. Groznik Ivan.

— **Mojsterski izpit je položil.** Te dni je položil v Mariboru mojsterski izpit s prav dobrim uspehom, dosežanji miz. pom. g. Peček Aleksander. Mlademu in splošno priljubljenemu ter simpatičnemu gospodu iskreno čestitam in mu želimo mnogo uspeha in sreče v njegovem poklicu. G. Peček je star komaj 22 let in je torej najmlajši mojster pri nas.

— **Oglas.** Prema rešenju EPBR. 600 od 15. januara 1938 godine objavljuje se prva usmena javna licitacija za liferovanje mesa za potrebe vojske Mursko Sobotskog garnizona za vreme od 1. oktobra 1938 do 31. marta 1939. godine. Licitacija će se održati u kancelariji Komande mesta Murska Sobota na dan 16 avgusta 1938 godine u 11 časova pre podne. Kaucija se polaže na kasi Komande mesta istog dana do 10 časova. Uslovi za liferovanje — isporuku ovog mesa mogu se videti svakog radnog dana u vremenu od 8 do 12 i od 16 do 18 časova. Nadmetajući moraju imati sva predvidjena dokumenta po Zakonu o državnem računovodstvu. — Iz kancelarije Komande mesta Murska Sobota br. 782. Komandant pešadiski poručnik Stan. I. Špoljarič, s. l.

Dr. BRANDIEU SILVIJ
ZDRAVNIK

ZOPET REDNO ORDINIRA.

— **Vsem kmetovalcem iz Prekmurja** priporočamo nabavo plugov LESCE, ki so v našem kraju že preskušeni in so se obnesli. Tovarna v Lescah izdeluje pluge iz jekla, deske pa iz pancir jekla ter se zemlja nanje ne prejema. Izdelava je prilagodena razmeram našega kmetovanja in zato ti plugi prav lahko tečejo in zemljo lepo obračajo ter tako najuspešnejše zatirajo plevel. Lesce plugi so najcenejši!

— **Poroka.** Gospodična Irenka Vezer, hčerka uglednega posestnika, gostilničarja in predsednika občine Martjanci, gospoda Vezer Geze, se je dne 6. avgusta t. l. poročila z gospodom Habe Francom, profesorjem na gimnaziji v Ptuj. Čestitamo!

— **Himen.** V soboto, dne 30. julija t. l. se je vršila v kat. farni cerkvi poroka Sedonja Štefana, mizarja iz Mlajtinec in gdč. Vere Balaško iz Rakičana. Kot prič sta bila gg. Dr. Brumen Tone, advokat in Novak Anton, višji s. ofic. v pok. iz M. Sobote. Mlademu simpatičnemu paru želimo obilo sreče.

— **Rubež.** Radi terjatve stroškov za izgubljeno tožbo, se je pred dnevi v stanovanju neke stranke v Murski

Soboti vršil rubež, pri čemer so se zarubili predmeti, ki niso last stranke, pri kateri je bil rubež napovedan. Zarubljeni predmeti so bili dani v varstvo stranke, ki je tožbo dobila, kar je povzročilo nerazpoloženje lastnika zarubljenih predmetov. Temu bi se lahko izognilo, ako bi se zarubljene predmete dalo v varstvo občine, kakor se je do sedaj vedno delalo.

— **Šalamenci.** Neki gospod iz naše bližine, nas je v Slovenskem gospodarju 27. julija 1938, zopet obdeloval. Tokrat je bil tako nesramen, da nas je pred vso javnostjo, radi tega, ker smo mu povedali resnico in ker smo po svoji dolžnosti zagovarjali naše težnje, opisal kot zlobne, odnosno omejene. Mi vemo, da je pri nas $\frac{3}{4}$ prebivalstva evangeličanske vere in da vse to prebivalstvo želi svoje šolo-obvezne otroke pošiljati v pučonsko šolo, kakor tudi, da je bilo pred leti uradno ugotovljeno, da je razdalje od nas do Pucončev mnogo krajše, nego do Pečarovec. Če je bilo merjenje nepravilno, kakor dopisnik v Slovenskem gospodarju trdi, to nam ni znano, niti ne moremo tega trditi. Zlobnost in omejenost naj si pa dopisnik še nadalje obdrži za sebe in naj nas ne označuje po svojem kopitu. Da, še več kot svojo omejenost je nekdo nekoč javno pokazal v Banatu in še marsikje drugod, o čemer se slršijo različne verzije.

— **Prireditve.** Prostovoljna gasilska četa Tropovci si bo pustila 28. avgusta t. l. blagosloviti gasilski dom in motorno brizgalno. O razporedu bomo pisali v bodoče. Prireditve bo prvovrstna, udeležba se obeta obilna.

— **Tešanovci - Suhí vrh.** Dne 21. avgusta t. l. se bo pri nas izvršila blagoslovitev novega gasilskega dvma. Na prireditve, ki se začne ob 14. uri, so povabljeni vse okoliške gasilske čete in ves narod. Kdor se hoče med nami na ta dan porazveseliti in si navžiti našega hribovskega zraka, naj se blagoslovitve doma in kasnejše veselice udeleži.

— **Krplivnik.** Gasilske čete Šalovske občine bodo izvajale dne 21. 8. t. l. pri nas okrožne gasilske vaje. Poleg ročnih brizgaln bodo gasilci uporabljali tudi dve motorki, kar bo za našo vas posebna novost. Po vajah se bomo pa prijateljsko zabavali na domači prireditvi, za to prosimo vse občane in zunanje prijatelje, da nas na ta dan obišejo.

— **Hodoš.** Evang. žensko društvo v Hodošu tem potom izreka najtoplejše zahvalo vsem tistim cenj. gostom, ki so se dne 31. julija t. l. udeležili prireditve in so z svojim preplačilom prispevali dobrodelnemu namenu.

Iz delovanja Združbe trgovcev
v Murski Soboti.

ZAPISNIK

XVII. redne glavne skupščine Združenja trgovcev za srez Murska Sobota v Murski Soboti z dne 30. aprila 1938.

Sporočiti Vam moram, da je bivši tajnik našega združenja g. Pollak službo pri našem združenju odpovedal. Na njegovo mesto sprejeli g. Veble Aleksandra, kljima v poslih strokovnega tajnikovanja že večletno prakso.

S posebnim zanimanjem se je uprava posvetila propagandi za naš „Trgovski list“. Zbrali smo med članstvom 103 novih naročnikov in to naročnike za tedensko izdajo našega lista. Brez dvoma moramo skrbeti, da bo število naročnikov za „Trgovski list“ napredovalo, kajti ta list je za nas edino učinkovito orožje, ki nas brani pred raznimi preganjanji, katerim smo izpostavljeni.

Letos začetkom junija se bo vršil ob priliki Ljubljanskega velesesja vsedržavni trgovski kongres, katerega se bodo udeležili preko 5000 delegatov trgovskega stanu iz vse države in po sporočilih, ki smo jih prejeli, se bodo tega kongresa udeležili tudi naši tovariši iz Bolgarije. Ker bo to za naš stan velevažna manifestacija, prosim navzoče tovariše, da se tega kongresa udeleže v čimvečjem številu, da iznesemo tam vse naše želje in pritožbe, ki nas tarejo. Pri Zvezi je sestavljen poseben kongresni odbor, ki se mrzlično pripravlja na organizacijo tega kongresa. O detajlih tega kongresa se bo poročalo v našem „Trgovskem listu“, zato je važno, da se člani že sedaj zanimajo radi udeležbe na tem kongresu in pri vseh onih prireditvah, ki jih kongresni odbor v ta namen pripravlja.

S tem sem Vam na kratko poročal o najvažnejših ukrepih našega združenja v minuli poslovni dobi, ter Vas prosim, da vzamete moje poročilo na znanje, oziroma, če bi imel kdo kaj pripomniti, naj se javi k besedi.

K besedi se je prijavil zastopnik Zbornice za TOI v Ljubljani, zbornični svetnik g. Jože Hrastelj.

Poročilo zborničnega svetnika g. Jože Hrastelj a.

Zbornični svetnik g. Hrastelj se je predsedniku gospodu Čehu najlepše zahvalil za pozdrave, ki jih je bil deležen pri otvoritvi današnjega zborovanja in sporočil zborovalcem, da mu je bila poverjena častna dolžnost, da pozdravi današnjo skupščino v imenu Zbornice najpriščneje. G. Hrastelj je v svojem nadaljnjem govoru izklesal zasluge našega združenja, ki je pokazalo v vseh borbah za dobrobit našega stanu, veliko živahnost, ter se je posebno pohvalno izrazil o uspehih združenja pri pobijanju krošnjarske nadloge. Danes, ko se skoro vsa združenja v dravski banovini pritožujejo, da krošnjarska nadloga narašča z dneva v dan, ga je poročilo predsednika, da se je našemu združenju posrečilo krošnjarstvo iz tega sreza iztrebiti za skoro 50%, v resnici iznenadilo. K tem uspehom izreka g. zbornični svetnik upravi našega združenja iskrene čestitke in pripominja, da bi se ostala združenja delovanje našega združenja v boju proti krošnjarstvu vzela za vzgled. Prijetno presenetila ga je tudi vest, da je naše združenje sklenilo zidati „Trgovski dom“, kjer bodo v prvi vrsti nameščeni šolski prostori za vzgojo trgovskega naraščaja. To bi bilo prvo podeželsko združenje v dravski banovini, ki se je lotilo z vso resnostjo tega za vzgojo trgovskega podmladka tako važnega vprašanja, da zasluži naša organizacija že samo iz tega vidika največja priznanja, kajti naša organizacija bo dala pobudo tudi ostalim podeželskim združenjem, da se lotijo z isto vnemo in požrtvovalnostjo gradnji lastnih domov.

Nato je zbornični svetnik v daljših izvajanjih orisal intenzivno delo naše Zbornice, ki se je zanimala za vsa aktualna vprašanja pri delu za konsolidacijo naših težkih gospodarskih prilik. Posebno zanimiva so bila izvajanja g. svetnika o pomenu tiska v borbi za naše stanovske pravice. „Trgovski list“ tako nadaljuje g. Hrastelj svoj

govor, je edino orožje, s katerim se lahko uspešno borimo proti vsem zunanjim uplivom, ki škodujejo našim eksistencam, zato ne morem dovolj jasno poudariti kako nujno nam je potreben tak list. Prva dolžnost vsakega trgovca bi morala biti, da našo edino stanovsko glasilo „Trgovski list“ moralno in materijelno podpre. Brez stanovskega glasila bi bila vsa naša prizadevanja zaman in naše borbe jalove, kajti glasilo najde pot tudi tja na ona mesta, ki so nam sicer teško dostopna. Samo s pomočjo strokovno redigiranega glasila nam je mogoče, da merodajne činitelje informiramo v pravi luči naše težnje, svarila, predloge, nasvete in nauke v vseh vprašanjih, ki morajo zanimati vse krmarje našega javnega življenja. Zato je dolžnost vsakega našega člana, da si „Trgovski list“ naroči s čimer prispeva tudi materijelno, da list ostane na tisti višini, ki mu kot stanovsko glasilo tudi gre.

Izvajanje g. Hrastelja so našla pri zborovalcih živahna odobravanja. Predsednik g. Čeh se je gospodu svetniku najlepše zahvalil za lepe in bodrilne besede. Nato je podal besedo tajniku g. Veble-tu, ki je podal sledeče

tajniško poročilo.

Kakor je že gospod predsednik omenil v svojem predsedniškem poročilu, sem tajniške posle prevzel šele pred kratkim. Nastopil sem službo 1. marca t. l. in od tega časa dalje vršim tajniške posle, zato mi je tudi nemogoče, da predložim slavni skupščini popolno tajniško poročilo. Predočiti Vam hočem samo nekaj podatkov, ki sem jih zbral iz spisov.

Po delovodnem protokolu sem ugotovil, da je združenje obravnavalo vsega 314 aktov. Važnejši akti so bili predloženi v razpravo sejam uprave združenja, oziroma raznim konferencam, ki so bile za to sklicane. Plenarnih sej je bilo vsega 10. Združenje je sklicalo dva širša sestanka sadnih trgovcev in eno konferenco na kateri se je razpravljalo o telefonskih razmerah v našem srezu.

Združenje je štelo koncem leta 1936 vsega 373 članov. Med letom je bilo 26 članom obrt podeljena. Obrt je odložilo 9 članov. Stanje članstva koncem leta 1937 je znašalo 397 torej izkazuje porast za 24 članov. Obrtne pravice celokupnega članstva so po strokah razdeljene takole:

na trgovine s perutnino	odpade	78	pravic
z jajci		81	"
s svežimi in suhim gobami		8	"
branjarje		57	"
trgovine z živo in zaklano živino		32	"
z živimi in zaklanimi svinjami		33	"
z divjačino		9	"
z meš. blagom		137	"
z alkoholnimi pijačami v zap. steki		9	"
z vinom na debelo		1	"
s polj. pridelki		54	"
s klobasami, kruhom in drobnar.		9	"
s sadjem		16	"
s čevlji usnjem in čevlj. potrebšč.		6	"
s knjigami, šol. potrebšč., papirjem		7	"
z lesom		9	"
s fotografskimi potrebščinami		4	"
z materijalnim blagom (drogerije)		1	"
s konji		4	"
z manufakturo in konfekcijo		9	"
z gradbenim mat.		8	"
tehtnice		6	"
sejmarstva		26	"
na razne druge stroke		14	"

Omenjeno razdelitev se ne sme primerjati s stanjem članstva, ker so nekateri člani v posesti dveh, treh in celo več obrtnih pravic. (Dalje)

Uradni tečaji za avgust.

Finančni minister je predpisal za avgust naslednje uradne tečaje (objavljamo samo nekatere):

Angleški funt sterling 1 kom	Din 238.—
Amerikanski dolar 1 "	" 43.30
Kanadijski dolar 1 "	" 43.10
Nemška marka v bankovcih 1 kom	15.—
Magyarški pengő po 100 kom	860.—
Francoski franki 100 "	132.—
Švicarski franki 100 "	1000.—
Italijanska lira	227.—
Česke krone 100 "	150.—

MURA : DRAVA 5 : 1.

Dne 7. t. m. je gostovala Mura v Ptuj, kjer je sigurno premagala tamkajšnjo Dravo. Tekma se je odigrala v dežju in slabem terenu, kljub temu pa so Muraši pokazali lepo kombinatno igranje.

SK Mura bo dne 21. t. m. gostovala v Varaždinu in bo nastopila v predtekmi ligaške tekme Slavija : Hajduk proti komb. moštvo Slavije.

Ljubljanski nogometni podsavez objavlja sledeči sklep:

„Z ozirom na izražene želje delegatov klubov ob priliki podsavezne skupščine in z ozirom na tozadevno doseženo soglasnost se spremenijo propozicije za tekmovanje v podsaveznem prvenstvu v toliko, da v finalnih tekmovanjih prvega razreda tekmuje osem klubov, in sicer po trije iz Ljubljanske in Mariborske ter dva iz Celjske skupine; to finalno tekmovanje se igra po dvojnem cup sistemu.

Začetek prv. tekmovanja v I. razredu se prenese na 4. september t. l.,

s tem, da ostane vrstni red parov in terminov v vseh skupinah, kakor je bilo objavljeno.“

SOKOL**Vsemu članstvu in naraščaju!**

Na predvečer proslave 20. letnice Jugoslavije v Mariboru — v soboto, dne 13. avgusta 1938 — bakljada po mestu, kres, umetni ogenj i. t. d. Zbor vsega članstva in naraščaja ob 19.45 (trihetrt na osem zvečer) pred bivšo trg. Fürst & sin na glavnem trgu! Civil z znakom! (Po povorki, štafeta (sokolsko društvo, fantovski odsek, S. K. Mura). Bratje in sestre! Prosimo polnoštevilne udeležbe!

Znake in legitimacije za vožnjo v Maribor dvignite takoj v trgovini br. Domanjka. Odhod posebnega vlaka ob 3.12. — V nedeljo v Maribor vsi v krajih!

Zdravo!

Sokolsko društvo Murska Sobota
župa Maribor.

Za vse izolacije proti vodi, vlagi in za hitro vezavo cementa

BETONIT

Za vlago nepropustni notranji in zunanji omet

Izolator

BETONIT,
kem. izd. Maribor
(Zahtevajte navodila.)

Zaloga MURSKA SOBOTA,
Aleksandrova c. 19. (pri Fafliku)

ZA JESENSKO GNOJENJE

priporočamo sledeče vrste fosfatnih in drugih gnojil:

Rudninski superfosfat 16%

Fosfatno žlindro 6/10/18%

Kostno moko 30%

Kalijevo sol 40%

Apnenčevo moko

katere ima stalno na zalogi po najugodnejših cenah

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d. Celje in Hrastnik

Opozarjamo tudi na

Hrastniško klajno apno

za krmiljene živine.

DNE 6. AVGUSTA 1938 SE JE ODPRLA NOVA TRGOVINA S KRATKIM MODNIM BLAGOM.

Čast mi je obvestiti cenjeno prebivalstvo Murske Sobotne in okolice, da sem OTVORIL v lokalu prejšnje A. FÜRST IN SIN trgovine v MURSKI SOBOTI, Radgonska cesta 1.

TOVARNIŠKO SKLADIŠČE PERILA,

kakor tudi KLOBUKOV, KAP, DEŽNIKOV in vse drugo KRATKO BLAGO bom držal stalno na zalogi. — Trudil se bom, da svoje cenjene odjemalce tako z nizkimi cenami, kakor s solidno postrežbo zadovolim. Raditega se vlijudno priporočam za obilen obisk

EBENŠPANGER ŠALAMON, MURSKA SOBOTA
Radgonska cesta 1.

Najnovejši modeli**ZÜNDAPP, VICTORIA, ARDIE**

stalno na zalogi. Niske cene, ugodni plačilni pogoji.

Samo pri tt.

ŠTIVAN ERNEST

motorna vozila, kolesa, šivalni in pisalni stroji, radio aparati i. t. d.

Tovarna verig d. d. Lesce pri Bledu**Oddelek za pluge**

IZDELUJE

najmodernejšje jeklene pluge, ekopalnike, ospalnike, izorovače za krompir, njivske in travniške brane.

Kmetovalec! Njivo obdelaj z najmanjšim trudom le, če orješ z Lesce plugom.

Naročila pošlji na:

Lesce plugi, Ljubljana
Sv. Petra c. 60.

Sprejmeta se

dva dijaka ali dijakinji na hrano in stanovanje. FUJS KAROL, Šolska ul. 43.

Hipokratova zemlja.

Dež je največji prijatelj Grkov, a večkrat, in to v mesecu juliju pa vse do konca meseca avgusta pa jim postane njihov veliki sovražnik. V teku obeh mesecev namreč preveč dežuje, kar povzroča veliko škodo žetvi, a istočasno omogoča širitev malarije.

Neizogibna posledica tega je pomanjkanje moke ter veliko povpraševanje po kininu. Ker so omenjeni dve materiji za Grčijo enake in neobhodne važnosti, a obe se uvažate iz inozemstva, si lahko mislimo, s kakšnimi težočami se mora boriti grška vlada, če obe primanjkuje.

Grk umira, če nima kruha, prav tako pa umira, če nima kinina, saj se povsem upravičeno pripisuje propad stare grške hegemonije in visoko razvite helenske kulture, uničujočim vplivom malarije.

Že Hipokrat, čigar delovanje je neizmerne važnosti za medicino, je opisal malarijo kot bolezen, katere vpliv zavira napredek človeštva. A v takratni dobi so bili brez obrambe proti tej bolezni, medtem ko danes razpolagamo z odličnim zdravilom. Vendar pa je po propadu starega grškega sijaja preteklo še mnogo vekov, dokler ni slučaj odkril odlične lastnosti lubja kina.

Danes se surova škorja kine v splošnem ne rabi več kot lek proti malariji, temveč kinin, ki se iz njega dobi.

Pred nedavnim je Komisija Društva narodov za pobijanje malarije v svojem specialnem poročilu „Zdravila proti malariji“ izrazila mnenje, da je najboljšje kratkodobno zdravljenje s kininom 1,6–1,8 gramov kinina dnevno za dobo od 5–7 dni, a obenem tudi najceneje, ker ni potrebno naknadno zdravljenje, a recidive se zdravijo na isti način.

V Grčiji se kratkodobno zdravljenje vrši že dalje časa in v velikem obsegu ter so s tem načinom zdravljenja dosegli krasne uspehe.

Kot zaščitno sredstvo priporoča Komisija za zatiranje malarije dnevno dozo od 0,4 gramov za dobo cele sezone malarije.

PRODA SE PO CENI

V MURSKI SOBOTI pri Radgonskem marofu:

dober močen črep, stavbeni les in zidna opeka I. vrste.
VOGLER J. BELTINCI.

Stanovanje.

Z dnem 1. septembra 1938 se izda v Murski Soboti Grajska ulica, iz 5 sob in pretiklin obstoječe stanovanje. Poizve se v PREKMURSKI TISKARNI.

Z dijaka ali dijakinje nižjega razreda da se sprejmeta na hrano in stanovanje. Naslov se poizve v Prekmurški tiskarni v M. Soboti 2

2 mizarska pomočnika se takoj sprejmeta pri JARNEVIČ PETRU mizarskem mojstru v Murski Soboti.

Na hrano in stanovanje

sprejemem iz boljše hiše 3 dijakinje. Natančnejša pojasnila daje SCHÖCK ŠAMUEL, 2 M. Sobota, Lendavska c. 17.

Proda se hiša z 2 sobama, kuhinjo in vsemi pritliklinami, kakor tudi klet, uta in lepi vrt. Natančnejša pojasnila se poizvejo pri SERŠEN IVANU, Murska Sobota, Križova ul. 21.

Posl. št. I 1624/37

Dražbeni oklic

Dne 14. septembra 1938 ob 8. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: hiše z gospodarskim poslopjem, gozdov, njiv, travnikov, itd.

Zemljiška knjiga: Poznanovci vl. št. 113, 81 in 171.

Cenilna vrednost: 54.269 Din.

Vrednost pritliklin: 2460 Din.

Najmanjši ponudek: 37.819 Din 32 p.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, so priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti
odd. IV., dne 12. maja 1938.